1. รายละเอียดโครงการ

1.1 ชื่อโครงการ

 1.2
 ลักษณะอาคาร
 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กสูง 2 ชั้น และ 1 ชั้นลอย

 พื้นที่ใช้สอย
 ชั้นที่ 1 ใช้เป็นศูนย์การเรียนดนตรี และศิลปะการแสดง

ชั้นที่ 2 และชั้นลอยใช้เป็นหอประชุมอเนกประสงค์ และเป็นศูนย์

กีฬาในร่ม

1.3 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1. เพื่อใช้อาการเป็นหอประชุมขนาดใหญ่ ซึ่งสามารถจุกนได้ 2,500 กน(ห้องประชุมใหญ่) และ 300 กน สำหรับหอประชุมเล็ก
- 2. เพื่อใช้อาคารเป็นสถานที่เล่นกีฬาและสันทนาการในร่ม
- 3. เพื่อใช้อาการเป็นศูนย์การเรียนทางด้านศิลปะและดนตรี
- 1.4 ระยะเวลาปฏิบัติงานเริ่ม มีนาคม 2541 แล้วเสร็จ สิงหาคม 2542
- 1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานโครงการ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานโครงการสามารถสรุปได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 1. ได้รับประสบการณ์การดำเนินการออกแบบโครงสร้างอาคารที่ใช้เป็นอาคารหอประชุม รูปร่างอาคารในส่วนหอประชุมมีลักษณะทรงกลม
- 2. ได้รับประสบการณ์ในการบริหารจัดการงานก่อสร้างและบริหารสัญญาก่อสร้างในช่วง วิกฤตเศรษฐกิจ
- 3. ได้รับประสบการณ์ในการวางแผนก่อสร้าง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาระหว่างก่อสร้าง

2. ตำแหน่งหรือหน้าที่ที่ปฏิบัติในโครงการทางด้านวิศวกรรมโยธา

ตำแหน่ง : วิศวกรผู้ออกแบบโครงสร้าง และผู้อำนวยการโครงการ

หน้าที่ : 1. ออกแบบโครงสร้างอาคาร ให้สอดคล้องกับงานสถาปัตยกรรม และวิศวกรรม ระบบ

- 2. วางแผนเรื่องการจัดการก่อสร้าง ให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด
- 3. วางแผนเรื่องการจัดทำระบบติดตามประสานงานและควบคุมแก้ไข และรายงาน ผล (Progress & Schedule Monitoring System)
- 4. ประสานงานระหว่างผู้ออกแบบสถาปัตยกรรม วิศวกรรมระบบ และเจ้าของ โครงการ

- 5. วางแผนเรื่องจัดจ้างผู้รับเหมาก่อสร้างในแขนงต่าง ๆ
- 6. วางแนวทางแก้ไขปัญหา ในระหว่างดำเนินงานก่อสร้างโครงการ
- 7. วางแผนการคำเนินโครงการให้เป็นไปตามข้อกำหนดในสัญญาเรื่อง เวลา คุณภาพงาน และให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของเจ้าของโครงการ

3. ปัญหาด้านวิศวกรรมโยธาที่เกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติงาน สามารถแยกเป็นข้อได้ดังนี้

- 1) การวางแผนงานก่อสร้างและบริหารสัญญาระหว่างการก่อสร้าง
- 2) การตอกเสาเข็มใกล้กับอาคารสระว่ายน้ำ

์ ปักเหาที่เกิดขึ้นระหว่างการก่อ*สร้*าง

4. การแก้ปัญหา

4.1 การวางแผนงานก่อสร้าง และบริหารสัญญาระหว่างการก่อสร้าง

เจ้าของโครงการยังจัดจ้างเพิ่มระบบเสียง, ลิฟท์ มูลค่าประมาณ ____ ล้านบาท

	2 19 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11 11		
	อาคาร	เป็นอาคารที่มูลค่าก่อสร้	้างประมาณ
ล้านบาท		กสัญญาก่อสร้างออกเป็น 2 สัญญา คือ สัญ	ญาจ้างเหมา
งานโครงสร้างส	ถาปัตยกรรมและสุขาภิบาล มูลค่าก่อ	สร้างล้านบาท, สัญญาจ้างติดต่	ะ เงงานระบบ
วิศวกรรม, งาน	ระบบไฟฟ้าและสื่อสาร, งานระบบปร	้บอากาศและระบายอากาศ, งานระบบประบ	Jาสุขาภ <mark>ิ</mark> บาล
มูลค่าก่อสร้าง	ล้ำนบาท และสัญญาจ้างงานต	กแต่งภายใน มูลค่าก่อสร้าง ล้านบาท	นอกจากนี้

เนื่องจากช่วงระหว่างการคำเนินการก่อสร้างโครงการ เป็นช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ กิจการ ธนาคาร บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์หลายแห่งถูกปิดคำเนินการ ทำให้ผู้รับเหมางานโครงสร้างและสถาปัตยกรรม ซึ่งอยู่ระหว่างการคำเนินการก่อสร้างฐานรากขาดสภาพคล่องทางการเงินไม่สามารถจัดการวัสคุก่อสร้างและจ่าย ค่าจ้างแรงงานได้ทำให้งานก่อสร้างหยุดชะงัก

4.1.2 การแก้ปัญหา

เนื่องจากผู้รับเหมายังมีวัสคุอุปกรณ์ก่อสร้าง เช่น Tower Trane ไม้แบบบุคลากร แรงงาน ยัง อยู่ในสถานะภาพที่จะสามารถดำเนินการก่อสร้างต่อไปได้

ข้าพเจ้าฐานผู้อำนวยการโครงการ ได้ตัดสินใจเจรจารับผู้รับเหมาก่อสร้าง โดยทำบันทึกข้อ ตกลงระหว่างเจ้าของโครงการและผู้รับเหมาบันทึกแนบท้ายสัญญาโดยให้ผู้รับเหมายินยอมให้เจ้าของโครงการ ซื้อวัสดุก่อสร้างที่ผู้รับเหมาไม่สามารถจัดซื้อได้ โดยคืนค่าก่อสร้างแก่เจ้าของโครงการและให้ทำได้ในส่วน ค่าแรง และได้ควบคุมการเบิกจ่ายเงินค่าก่อสร้างที่ได้รับจากเจ้าของโครงการ โดยให้บริษัทผู้รับเหมาเปิดบัญชี ใหม่เพื่อการเบิกจ่ายเงิน เฉพาะโครงการนี้ร่วมกับบริษัทวิศวกรที่ปรึกษา เพื่อควบคุมไม่ใช้เงินค่าจ้างที่ได้รับ จากการก่อสร้างให้ใช้เฉพาะงานก่อสร้างโครงการนี้เท่านั้น

ซึ่งจากการดำเนินการดังกล่าว สามารถดำเนินการก่อสร้างโครงการแล้วเสร็จตามวัตถุประสงค์ ของโครงการและสามารถประหยัดค่าก่อสร้างจากการจัดซื้อวัสดุก่อสร้างเอง จากการแก้ปัญหาการดำเนินการ ก่อสร้าง ดังกล่าว ถ้าเราพิจารณาจากมูลเหตุแห่งปัญหา ว่ามาจากอะไรเราก็สามารถแก้ปัญหาให้ถูกจุด โดยใช้ การเจรจาไม่ควรแก้ปัญหาด้วยการยกเลิกสัญญา ซึ่งจะทำให้มีการฟ้องร้องกันเกิดขึ้นเสมอไปหลักการเจรจาควร พยายามโน้มน้าวให้ผู้รับเหมาและเจ้าของโครงการเห็นผลประโยชน์ร่วมกัน มีจุดขึ้นร่วมกันในการดำเนินงาน โครงการให้สำเร็จถุล่วงตามแผนงาน ซึ่งทุกฝ่ายจะได้ผลประโยชน์กล่าวคือ เจ้าของโครงการได้อาการใช้งาน ตามกำหนดเวลาและตามงบประมาณ ฝ่ายผู้รับเหมาก็ทำงานสำเร็จถุล่วงโดยมีผลกำไรบ้างตามสมควร ในกรณี การแก้ปัญหาดังกล่าวน่าจะเป็นตัวอย่างให้วิสวกรระดับภาคีและสามัญตระหนักถึงวิธีการแก้ไขงานก่อสร้างเพื่อ ให้งานบรรจุถึงความสำเร็จถึงจุดเป้าหมายของโครงการ

4.2 การตอกเสาเข็มใกล้กับอาคารสระว่ายน้ำ

4.2.1 ลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้น

ลักษณะชั้นดินบริเวณโครงการ ถากการเจาะสำรวจชั้นดิน จำนวน 3 หลุม ลึกประมาณ 45 เมตร ดังผล Boring log ในรูปที่ 1 ถึง รูปที่ 6 สามารถจำแนกชั้นดินได้ดังนี้

ที่ผิวดินถึงความลึกประมาณ 13 เมตร เป็นชั้นดินเหนียว สีเทาดำสภาพความมั่นคงของชั้นดิน อ่อนมากถึงอ่อน มีค่า Unconfine Compressive Strength (qu) อยู่ระหว่าง 1.6 ถึง 4.4 ตันต่อตารางเมตร ใช้สัญลักษณ์ของดินด้วย CH.

ถัดลงมาถึงความลึกประมาณ 19 ถึง 21 เมตร เป็นชั้นดินเหนียวปนกับตะกอนทราย และหรือ ดินเหนียวปนทรายละเอียด สีเทาเปลี่ยนเป็นน้ำตาล สภาพความมั่นคงของชั้นดินเพิ่มขึ้นเป็นลำดับตามความ ลึกจากอ่อนปานกลางถึงแข็งมาก มีค่า Standard Penetration Test (SPT.) อยู่ระหว่าง 7 ถึง 55 ครั้งต่อฟุต ใช้สัญลักษณ์ของดินแทนด้วย CL

ถัดลงมาถึงความลึกประมาณ 24 เมตร เปลี่ยนเป็นชั้นทรายขนาดเม็ดละเอียดถึงเม็ดกลางปน ตะกอนทราย สีน้ำตาล สภาพความมั่นคงของชั้นดินแน่นถึงแน่นมาก มีค่า SPT อยู่ระหว่าง 30 ถึง 61 ครั้ง ต่อฟุต และไม่มีความเหนียว (Non Plastic) ใช้สัญลักษณ์ของดินแทนด้วย SM

ถัดลงมาถึงความลึกประมาณ 27 ถึง 30 เมตร เปลี่ยนกลับมาเป็นชั้นดินเหนียวปน ตะกอนทราย สีน้ำตาล สภาพความมั่นคงของชั้นดินแข็งมาก มีค่า SPT อยู่ระหว่าง 36 ถึง 58 ครั้งต่อฟุต ใช้สัญลักษณ์ของดินแทนด้วย CL ถัดลงมาถึงความลึกประมาณ 39 ถึง 42 เมตร เปลี่ยนเป็นชั้นทรายปนตะกอนทรายมีเม็ดกรวด ปนประปรายบางช่วงความลึก ลักษณะการกระจายของขนาดเม็ดทรายเป็นแบบไม่มีขนาดเม็ดคละสภาพความ มั่นคงของชั้นดินแน่นถึงแน่นมาก และไม่มีความเหนียว ใช้สัญลักษณ์ของดินแทนด้วย SP-SM และ SM

และถัดลงถึงความลึกประมาณ 45 เมตร (ปลายหลุมเจาะโดยประมาณ) เปลี่ยนกลับเป็นชั้น ดินเหนียวแข็งดาน ใช้สัญลักษณ์ของดินแทนด้วย CH

ระดับน้ำใต้ดินวัดในหลุมเจาะภายหลังการเจาะแล้วเสร็จ 24 ชั่วโมง มีค่า 1.50 เมตร ต่ำกว่า ระดับผิวดินที่ปากหลุมเจาะ ทั้งนี้ระดับน้ำใต้ดินที่ผิวดินนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาโดยชินกับฤดูกาล และปริมาณน้ำฝนที่ตกในระหว่างปี

สำหรับการออกแบบฐานรองรับอาคารดังกล่าวในเบื้องต้นได้ออกแบบเป็นเสาเข็มเจาะ (Bored Pile) ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.60 เมตร ความลึกปลายเสาเข็มอยู่ที่ 32 เมตร รับน้ำหนักบรรทุกปลอดภัย 150 ตันต่อต้น เนื่องจากตำแหน่งของอาคารตั้งอยู่ใกล้กับ______(อาคารสระว่ายน้ำ 2 ชั้น) โดยมี แนวอาคารด้านขนานห่างกันประมาณ 8 เมตร ดังภาพผังบริเวณตามรูปที่ 7

แต่ด้วยปริมาณน้ำหนักของอาคารสูง ทำให้จำนวนของเสาเข็มเจาะที่ต้องการมีมาก เป็นผลให้ งบประมาณที่ทาง______ตั้งไว้ไม่เพียงพอ ในการออกแบบจึงพิจารณาเปลี่ยนแปลงเสาเข็มจากเสาเข็ม เจาะเป็นเสาเข็มตอก (Driving Pile) หน้าตัดสี่เหลี่ยมต้นขนาด I 0.40 x 0.40 เมตร ยาว 21.0 เมตร โดย ปลายเสาเข็มวางบนชั้นทรายชั้นแรก (First Sand Layer) รับน้ำหนักบรรทุกปลอดภัย 60 ตันต่อต้น ดัง ภาพผังฐานรากอาคารตามรูปที่ 8

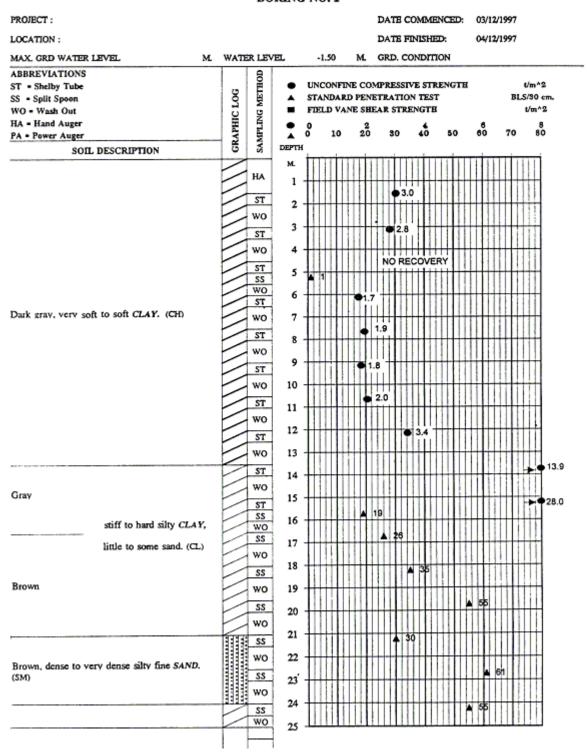
จากสภาพลักษณะของชั้นดินบริเวณโครงการ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของดินเหนียวกรุงเทพฯ (Bangkok Clay) ดินส่วนบนช่วงความลึกจากผิวดินถึง 13 เมตรแรกเป็นดินอ่อน ที่เกิดจากการสะสม ของตะกอนละเอียดที่แม่น้ำพัดพาลงสู่อ่าวไทยบริเวณปากแม่น้ำ ซึ่งดินดังกล่าวมีคุณสมบัติไหลได้ เนื่องจาก พบมีปริมาณน้ำในดินที่หลุมเจาะประมาณ 38.32 ถึง 95.0 เปอร์เซ็นต์ มีพิกัดเหลว (Liquid Limit) ประมาณ 54.7 ถึง 86.5 เปอร์เซ็นต์ พิกัดเหนียว (Plastic Limit) ประมาณ 25.1 ถึง 31.6 เปอร์เซ็นต์ น้ำหนักต่อหน่วย ปริมาตร (Unit Weight) ประมาณ 1.45 ถึง 1.55 ตันต่อลูกบาสก์เมตร กำลังค่อนข้างต่ำ ค่ากำลังรับแรงเฉื่อย ไม่ระบายน้ำ (Undrained Shear Strength, Su) ประมาณ 0.8 ถึง 2.2 ตันต่อตารางเมตร และอาจจะเกิด ปัญหาในกรณีใช้วิธีการตอกเสาเข็มเนื่องจากปริมาตรดินถูกแทนที่ด้วยเสาเข็มทำให้ดินอ่อนด้านบน ซึ่งสามารถ ใหลได้ง่าย เคลื่อนตัวไปสู่บริเวณข้างเคียง แล้วไปสร้างความเสียหายกับสิ่งปลูกสร้างข้างเคียงรอบ ๆ บริเวณ ตอกเสาเข็มได้

4.2.2 การแก้ไขปัญหา

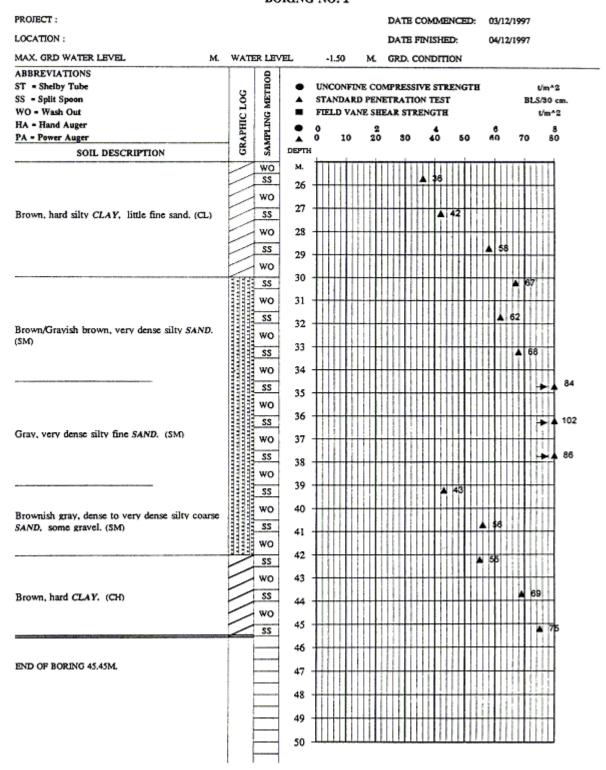
การแก้ปัญหาได้เสนอเทคนิคการขุดเจาะ (Pre-Bored) ก่อนการตอกเสาเข็ม เพื่อให้เจ้าของ โครงการมีความมั่นใจว่าขณะดำเนินการตอกเสาเข็มอาคารจะไม่เกิดความเสียหายต่ออาคารสระว่ายน้ำ พร้อม ให้วิศวกรของบริษัทที่ปรึกษาโครงการและวิศวกรของผู้รับเหมา ดำเนินการตรวจสอบ และติดตามพฤติกรรม ของดิน และอาคารสระว่ายน้ำโดยมีรายการดังนี้

- 1. บุคเจาะก่อนการตอกเสาเข็ม โคยบุคเจาะค้วยสว่านขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.50 เมตร ลึกตลอดความหนาชั้นดินอ่อน 10 ถึง 13 เมตร จากผิวดินเดิม จำนวนเสาเข็มทั้งหมด 291 ตัน สามารถลด ปริมาตรดินที่จะถูกเสาเข็มแทนที่ประมาณ 570 ลูกบาศก์เมตร คังภาพที่ 9 ถึง ภาพที่ 11
- 2. ให้วิศวกรของบริษัทที่ปรึกษาโครงการและวิศวกรของผู้รับเหมา สำรวจเก็บข้อมูลก่อน ดำเนินการของเสาเข็มได้แก่ข้อมูลเกี่ยวกับ
  - ระดับผิวดินบริเวณโครงการและในรัสมี 50 เมตร
  - สภาพอาคารสระว่ายน้ำ เช่น รอยแตกร้าวเดิม
  - ระดับอาคารสระว่ายน้ำด้านติดกับบริเวณตอกเสาเข็ม
  - ระดับถนนภายในโรงเรียน
- 3. ให้ผู้รับเหมาตอกเสาเข็มทำทะเบียนประวัติการตอกเสาเข็มทุกต้นขณะทำการตอก พร้อม ทั้งให้เสนอลำดับก่อนหลังการตอกที่เหมาะสมเพื่อให้มีผลกระทบกับสระว่ายน้ำน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับ
  - ระยะราบของเสาเข็ม เทียบกับตำแหน่งตามแบบ
  - ระยะดิ่งของเสาเข็มเทียบกับค่าที่ยอมให้ตามมาตรฐาน
  - ระดับหัวเสาเข็ม (Top of Pile)
  - การแตกร้าวของหัวเสาเข็ม
- 4. ให้วิศวกรของบริษัทที่ปรึกษาโครงการและวิศวกรของผู้รับเหมา สำรวจภายหลังการ ตอกเสาเข็มแล้วเสร็จ ตามข้อมูลในข้อ 2 คือ
  - ระดับผิวดินบริเวณโครงการและรัศมี 50 เมตร เทียบกับระดับเดิม
  - สภาพการแตกร้าวที่อาจจะมี หรือมีเพิ่มขึ้นบนสระว่ายน้ำเมื่อเทียบกับก่อนตอก เสาเข็ม
  - ระดับอาการสระว่ายน้ำด้านติดกับบริเวณตอกเสาเข็มเทียบกับระดับเดิม
  - ระดับภายในโรงเรียนเทียบกับระดับเดิม

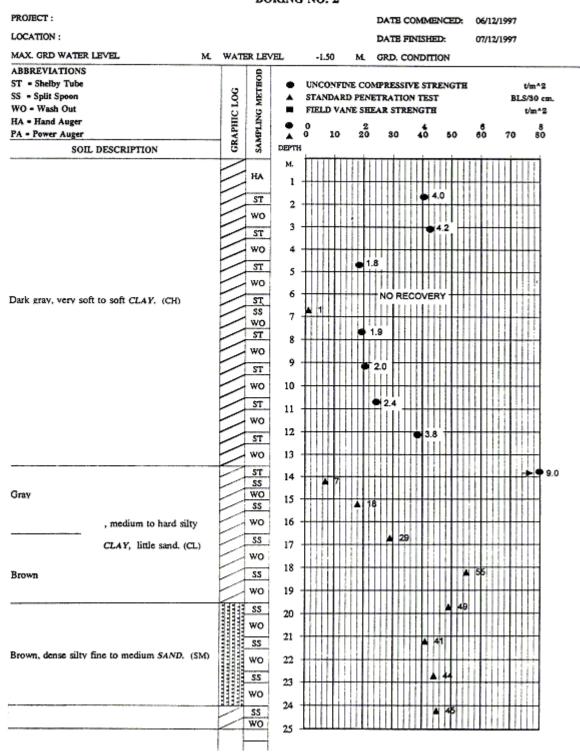
จากการคำเนินการแก้ปัญหาโดยใช้เทคนิคการขุดเจาะก่อนการตอกเสาเข็มดังกล่าว สามารถลด ปัญหาการเคลื่อนตัวของดินบริเวณข้างเคียงโครงการ และปัญหาเสาเข็มที่ตอกแล้วเสร็จเกิดการเคลื่อนตำแหน่ง ทางราบ (Diviate) อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งไม่เกิดผลกระทบต่ออาคารสระว่ายน้ำที่อยู่ข้างเคียงด้วย เมื่อ คำเนินการตอกเสาเข็มแล้วเสร็จตลอดโครงการ ซึ่งจากการคำเนินการดังกล่าวจึงเป็นวิธีการแก้ปัญหางานตอก เสาเข็มที่อยู่ใกล้กับอาคารที่มีอยู่แล้วอีกวิธีการหนึ่งและอาจเป็นแนวทางให้กับวิสวกรโยธาระดับภาคี และสามัญ นำไปใช้สำหรับการแก้ปัญหางานตอกเข็มเสาที่มีลักษณะคล้ายกันได้

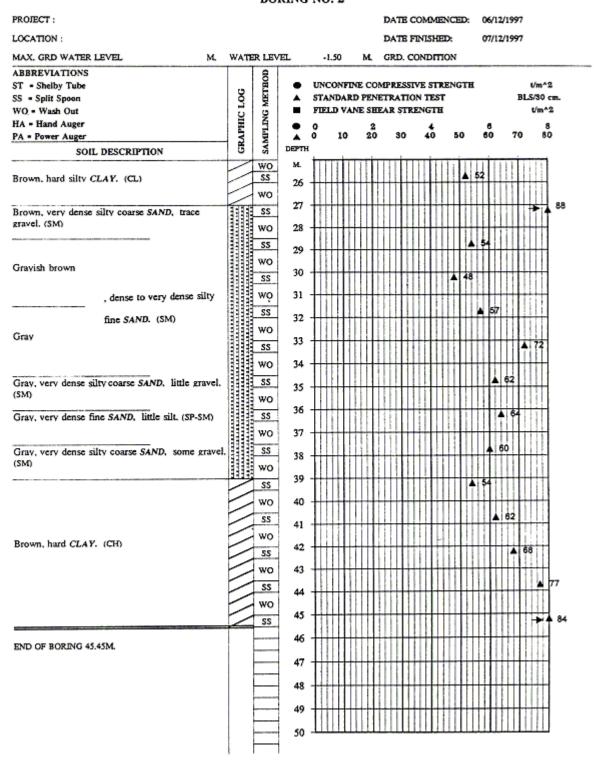
รูปที่ 1 แสดงรายละเอียดชั้นดินของหลุมเจาะที่ 1 ความลึก 0-25 เมตร

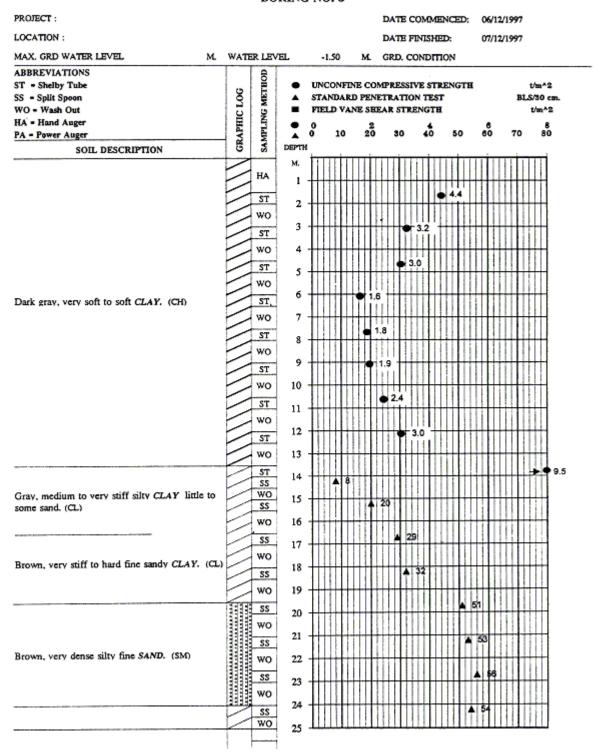
รูปที่ 2 แสดงรายละเอียดชั้นดินของหลุมเจาะที่ 1 ความลึก 26-45 เมตร

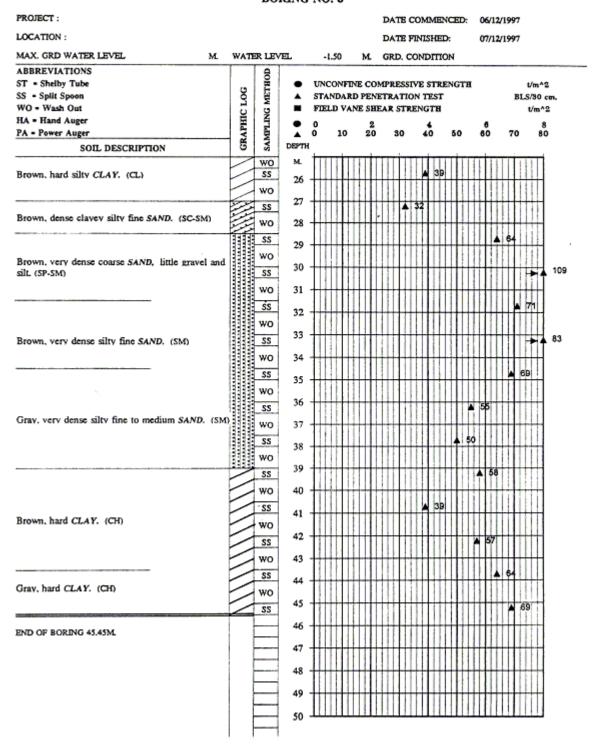
รูปที่ 3 แสดงรายละเอียดชั้นดินของหลุมเจาะที่ 2 ความลึก 0-25 เมตร

รูปที่ 4 แสดงรายละเอียดชั้นดินของหลุมเจาะที่ 2 ความลึก 26-45 เมตร

รูปที่ 5 แสดงรายละเอียดชั้นดินของหลุมเจาะที่ 3 ความลึก 0-25 เมตร

รูปที่ 6 แสดงรายละเอียดชั้นดินของหลุมเจาะที่ 3 ความลึก 26-45 เมตร

